

सर्वसमावेशक पीक विमा योजने अंतर्गत,
खरीप हंगाम २०२४ करिता उर्वरीत राज्य
हिस्सा देय अनुदान रक्कम रु.१०२८.९७
कोटी वितरीत करण्याबाबत..

महाराष्ट्र शासन

कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: पूरक-२०२४/प्र.क्र.२८७/११-अे,

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा रोड,

मंत्रालय विस्तार, मुंबई-४०० ०३२

दिनांक: ०९ जुलै, २०२५

वाचा :-

- १) कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय क्र. प्रपिवियो-२०२३/प्र.क्र.३४/११-अे, दि.२३.६.२०२३
- २) कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय क्र. प्रपिवियो-२०२३/प्र.क्र.५२/११-अे, दि.२६.६.२०२३
- ३) कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय क्र. प्रपिवियो-२०२४/प्र.क्र.१४९/११-अे, दि.३०.९.२०२४
- ४) कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय क्र. पूरक-२०२४/प्र.क्र.२८७/११-अे, दि.२७.३.२०२५
- ५) विभागीय व्यवस्थापक, भारतीय कृषि विमा कंपनी यांचे पत्र क्र.AIC.MRO/PMFBY/KH-२४/५४१८/२५, दि.१३.५.२०२५
- ६) संचालक(कृषि प्रक्रिया व नियोजन), कृषि आयुक्तालय, पुणे यांचे पत्र क्र.कृआ/प्रपिवियो/सां.८/खरीप-२४/उराहिवि/१०८८०/२०२५, दि.१५.५.२०२५
- ९) संचालक(कृषि प्रक्रिया व नियोजन), कृषि आयुक्तालय, पुणे यांच्याकडून दि.१८.०६.२०२५ चा प्राप्त अहवाल

प्रस्तावना :-

राज्यात “सर्वसमावेशक पीक विमा योजना” राबविण्यास संदर्भ क्र.(१) अन्वये मान्यता देण्यात आली असून प्रधानमंत्री पीक विमा योजना, खरीप हंगाम २०२३ ते रब्बी हंगाम २०२५-२६ हंगामासाठी भारतीय कृषि विमा कंपनी, आयसीआयसीआय लॉबार्ड जनरल इन्शुरन्स कं.लि., एचडीएफसी इगो जनरल इन्शुरन्स कंपनी लि., ओरिएन्टल इन्शुरन्स कं.लि., युनायटेड इंडिया जनरल इन्शुरन्स कं. लि., युनिवर्सल सोम्पो जनरल इन्शुरन्स कं. लि., चोलामंडलम एम एस जनरल इन्शुरन्स कं. लि., रिलायन्स जनरल इन्शुरन्स कं. लि., एस. बी. आय. जनरल इन्शुरन्स कं.लि. या ९ विमा कंपनींमार्फत संदर्भ क्र.(२) येथील शासन निर्णयान्वये राबविण्यात येत आहे. भारतीय कृषि विमा कंपनी ही राज्यात विमा कंपन्यांची समन्वयक कंपनी आहे.

संदर्भ क्र. (३) व (४) येथील शासन निर्णयान्वये खरीप हंगाम २०२४ करिता राज्य हिस्सा विमा हप्ता रक्कम रु.२०८३.२० कोटी इतका निधी वितरीत करण्यात आला आहे. आता संदर्भ क्र.(५) च्या पत्रान्वये, भारतीय कृषि विमा कंपनीने खरीप २०२४ मधील उर्वरीत राज्य हिस्सा विमा हप्त्यापोटी रक्कम

रु.१०२८.९७ कोटी इतक्या अनुदानाची मागणी केली आहे. तदनुषंगाने, संचालक(कृषि प्रक्रिया व नियोजन), कृषि आयुक्तालय, पुणे यांनी, संदर्भ क्र.(६) व (७) येथील संदर्भान्वये केलेल्या विनंतीस अनुसरून, प्रधानमंत्री पीक विमा योजनेअंतर्गत खरीप २०२४ मधील संबंधित विमा कंपन्यांस उर्वरीत राज्य हिस्सा देय अनुदान रक्कम रु. १०२८.९७ कोटी वितरीत करण्याकरीता, खरीप २०२३/रब्बी २०२३-२४ हंगामामधील जमा झालेली परतावा रक्कम रु.१३२.९० कोटी आयुक्तालय स्तरावर समायोजित करण्यास व उर्वरीत रक्कम रु.८९६.०७ कोटी सन २०२५-२६ मधील अर्थसंकल्पीय तरतूदी मधून संबंधित विमा कंपन्यांना अदा करणेस्तव वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

भारतीय कृषि विमा कंपनीने सादर केलेली मागणी आणि तदनुषंगाने कृषि आयुक्तालयाची शिफारस यांचा विचार करता, प्रधानमंत्री पीक विमा योजनेअंतर्गत खरीप २०२४ मधील संबंधित विमा कंपन्यांस उर्वरीत राज्य हिस्सा देय अनुदान रक्कम रु. १०२८.९७ कोटी वितरीत करण्याकरिता, खरीप २०२३/रब्बी २०२३-२४ हंगामामधील जमा झालेली परतावा रक्कम रु.१३२.९० कोटी आयुक्तालय स्तरावर समायोजित करण्यास व उर्वरीत रक्कम रु.८९६.०७ कोटी सन २०२५-२६ मधील अर्थसंकल्पीय तरतूदी मधून योजनेची अंमलबजावणी करणा-या विमा कंपन्यांना भारतीय कृषि विमा कंपनी मार्फत खालीलप्रमाणे वितरीत करण्यास शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे :-

खरीप हंगाम २०२४

विमा कंपनी	विमा कंपनीच्या देयकानुसार एकूण देय राज्य हिस्सा विमा हप्ता रक्कम (रु.)	विमा कंपन्यांना वितरीत राज्य हिस्सा अनुदान (रु.)	विमा कंपनीच्या देयकानुसार उर्वरीत देय राज्य हिस्सा रक्कम (रु.)	विमा कंपनीने केलेल्या मागणीनुसार आयुक्त कार्यालयाने शिफारस केलेली उर्वरीत प्रलंबित देय राज्य हिस्सा रक्कम (रु.)	कृषि आयुक्तालय स्तरावर समायोजित करण्यात येणारी उर्वरीत देय राज्य हिस्सा रक्कम (रु.)	सन २०२५-२६ मधील अर्थसंकल्पीय तरतूदीमधून वितरीत करण्यात येणारी उर्वरीत देय राज्य हिस्सा रक्कम (रु.)
१	२	३	४(२-३)	५	६	७
भारतीय कृषि विमा कंपनी	४७९५३१६८७१	३४१३५९३४७२	१३८१७२३३९९	१३८१७२३३९९	१७८४५८९७४	१२०३२६४४२५
चोलामंडलम ज. ई. कं. लि.	१६५३६७४५८१	८९१३०९४६५	७६२३६५११६	७६२३६५११६	९८४६४६४१	६६३९००४७५
एचडीएफसी इगो ज. ई.कं.लि.	५९१६९९३१८४	३७८६९५५८६८	२१३००३७३१६	२१३००३७३१६	२७५१०८८१०	१८५४९२८५०६
आयसीआयसीआय लॉ.ई.कं.लि.	४३५६१७६१८९	२९३५६६७५०३	१४२०५०८६८६	१४२०५०८६८६	१८३४६८३६१	१२३७०४०३२५
ओरिएन्टल इन्शुरन्स कं.लि.,	४५८०७१६५४२	३१५१८७३६९१	१४२८८४२८५१	१४२८८४२८५१	१८४५४४७७५	१२४४२९८०७६
रिलायन्स ज. ई. कं. लि.	३३५८६६०४५६	२३८२९०१०७६	९७५७५९३८०	९७५७५९३८०	१२६०२५९६२	८४९७३३४१८
एसबीआय ज. ई. कं.लि.,	१३८०७४७३९५	९५३५०८२५०	४२७२३९१४५	४२७२३९१४५	५५१८०८४२	३७२०५८३०३
युनायटेड इंडिया ई. कंपनी	२९२४६०९५४४	१८७६३४६४८०	१०४८२६३०६४	१०४८२६३०६४	१३५३९०३०६	९१२८७२७५८
युनिव्हर्सल सोम्पो ज. ई. कं. लि.	२१५४७५६१२७	१४३९८२००३४	७१४९३६०९३	७१४९३६०९३	९२३३८८६०	६२२५९७२३३
एकूण खरीप हंगाम २०२४ राज्य हिस्सा	३११२१६५०८८९	२०८३१९७५८३९	१०२८९६७५०५०	१०२८९६७५०५०	१३२८९८१५३१	८९६०६९३५१९

२. सदरची रक्कम खरीप हंगाम २०२४ करिता, वितरीत करण्यात येत असून त्याचा वापर यापूर्वीच्या इतर हंगामाकरीता अनुज्ञेय असणार नाही.
३. प्रस्तुत बाबींवर होणारा खर्च खालील लेखाशिर्षाखाली सन २०२५-२६ करिता मंजूर केलेल्या अर्थसंकल्पीय तरतूदीतून भागविण्यात यावा :-

मागणी क्र. डी -३

२४०१ - पीक संवर्धन

११०, पीक विमा (००) (०८) प्रधानमंत्री पीक विमा योजनेतर्गत विमा हप्त्यासाठी अर्थसहाय्य(अनिवार्य) (अनिवार्य)

राज्य हिस्सा (२४०१ A ६६४) योजनेतर, ३३- अर्थसहाय्य.

४. सदर शासन निर्णयान्वये वितरीत करण्यात येणारा निधी, प्रधानमंत्री पीक विमा योजनेच्या मार्गदर्शक सूचना व शासनाने वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या शासन निर्णयांनुसारच खर्च करण्याची जबाबदारी आयुक्त (कृषि) यांची राहिल.
५. उपरोक्तप्रमाणे उपलब्ध करून देण्यात येणाऱ्या निधीच्या विनियोगाबाबतचे उपयोगिता प्रमाणपत्र आयुक्त (कृषि) यांनी शासनास सादर करावे. तसेच, विमा कंपन्यांकडून येणारी परतावा रक्कम विहित वेळेत शासनास जमा होईल या दृष्टीने कार्यवाही करावी.
६. प्रस्तुत प्रयोजनार्थ सहायक संचालक (लेखा), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना आहरण व संवितरण अधिकारी तर आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना नियंत्रण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.
७. प्रस्तुत शासन निर्णय वित्त विभाग अनौप. संदर्भ क्र.१९८/व्यय-१/२०२५, दि.०१.०७.२०२५ अन्वये दिलेल्या मान्यतेनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.
८. प्रस्तुत शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक क्र. २०२५०७०९१८३३४७३४०१ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(प्रतिभा पाटील)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.मंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई - ३२
२. मा. राज्यमंत्री(कृषि) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२
३. प्रधान सचिव (कृषि) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई-३२
४. आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
५. संचालक (कृषि प्रक्रिया व नियोजन), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
६. मुख्य सांख्यिक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
७. संचालक, लेखा व कोषागारे, मुंबई

८. सहाय्यक संचालक (लेखा), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
९. जिल्हा कोषागार अधिकारी, पुणे
१०. महालेखापाल, महाराष्ट्र -१/२, (लेखा परीक्षा / लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई / नागपूर
११. वित्त विभाग (व्यय-१/ अर्थ-१३), मंत्रालय, मुंबई- ३२
१२. उप सचिव (११-अ /२-अ), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे स्वीय सहाय्यक
१३. कक्ष अधिकारी (२- अ), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई -३२
१४. विभागीय व्यवस्थापक, भारतीय कृषि विमा कंपनी, लोक चेंबर्स, मरोल मरोशी नाका, मरोल. अंधेरी(पूर्व), मुंबई - ४०० ०५९.
१५. विभागीय व्यवस्थापक, आयसीआयसीआय लॉंबार्ड जनरल इन्शुरन्स कं.लि., आयसीआयसीआय हाऊस, ४१४, वीर सावरकर मार्ग, सिध्दीविनायक मंदिराजवळ, प्रभादेवी, मुंबई- ४०० ०२५.
१६. विभागीय व्यवस्थापक, एचडीएफसी इर्गो इन्शुरन्स कं. लि. डी-१०३ तीसरा मजला ईटन बिझनेस, डिस्ट्रीक्ट एल.एस.बी. मार्ग भांडूप (पश्चिम), मुंबई- ४०००७८
१७. विभागीय व्यवस्थापक, ओरिएन्टल इन्शुरन्स कं.लि. पुणे.
१८. विभागीय व्यवस्थापक, युनायटेड इंडिया इन्शुरन्स कंपनी लिमिटेड, ३ रा मजला, काकडे ब्रिझ आयकोन युनिट क्र.२०२ ते २०७, गणेशखिंड मार्ग, शिवाजीनगर, पुणे ४११ ०१६.
१९. विभागीय व्यवस्थापक, युनिवर्सल सोम्पो जनरल इन्शुरन्स कं. लि. मुंबई
२०. विभागीय व्यवस्थापक, चोलामंडलम एम एस जनरल इन्शुरन्स कं. लि., पुणे
२१. विभागीय व्यवस्थापक, रिलायन्स जनरल इन्शुरन्स कं. लि, मुंबई
२२. विभागीय व्यवस्थापक, एस बी आय जनरल इन्शुरन्स कं.लि. पुणे
२३. निवड नस्ती (कार्यासन ११-अ).

